

УДК 331.556

Барбара Скочинська-Прокоповіч

МІГРАЦІЯ ТА ЇЇ ТИПИ В КОНТЕКСТІ ВИЗНАЧЕНЬ – ПОСТУЛАТИ ДЛЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В ПОЛЬЩІ

Зміна місця проживання, яку називаємо міграцією, це загальне явище в епоху глобальних змін та стосується усіх суспільних груп у світі. Його причини, розмір та наслідки є різні. Автор статті подає визначення польських та іншомовних словників, вказує на внутрішні та зовнішні чинники, що сприяють міграційним процесам, вказує виміри, у яких ці процеси відбуваються, їх типологію. Польща є країною, в якій еміграція переважає над імміграцією, що не є позитивно з точки зору державності – звідси постулати, які слід прийняти до уваги при коректуванні способів реалізації соціальної політики.

Ключові слова: визначення, міграція, критерії поділу, причини та наслідки, соціальна політика держави.

У статтях та розвідках, що стосуються сфери суспільних наук, часто можна натрапити на поняття міграцій. Однак це не єдине поняття, пов'язане із означеною темою. Варто згадати також, чим є і як розуміти формулювання “еміграція” та “імміграція”. Сьогодні термін зазвичай вживається “міграція”, який поєднує у собі значення вищевказаних понять. Подібну ситуацію також спостерігаємо у випадку вживання слова “мігрант”, яке може означати як іммігранта, так і емігранта. У літературі вживаються споріднені поняття різною мірою пов'язані із питанням інтеграції іммігрантів у суспільному утворенні, яке їх приймає. Коли говоримо про іммігрантів, важливими стають такі поняття: асиміляція, акомодация, інклюзія, інкорпорація, адаптація, абсорбція.

Ведучи мову про поняття міграції, варто базуватися на основних визначеннях. Отже, “міграція” походить від латинського слова “migratio” та перекладається як “мандрівка”, “подорож” або ж “подорожувати”. У “Słowniku społecznym” В. Szlachty (“Соціальний словник” Б. Шляхти) натрапляємо на складніше поняття міграції: “Міграція є універсальним явищем, закладена в основі кожного типу суспільного утворення; одночасно вона є явищем загальним та наявним, серед людства від ранніх етапів його історії. Індивідуальні та сімейні зміни місця проживання, або ж масові подорожі народів у пошуках кращих умов життя, супроводжують розвиток кожного суспільного утворення” [9, s. 660]. Автор перелічує основи міграції в сучасному світі, подає генезу та п'ять її основних вимірів. На його думку, біля витоків міграції лежить складний комплекс чинників: “Вони є похідною психічних схильностей особистості та характеристик окремих одиниць, а також умов, що виникають внаслідок спільно встановлених принципів економічної, політичної і культурної організації” [9, s. 660]. Згідно із словником генеза міграції має свої витoki у внутрішніх та зовнішніх чинниках. Внутрішніми є чинники, що виникають із психологічної мотивації осіб. Натомість зовнішні – походять з принципів функціонування суспільної системи, яка може відігравати роль як сторони, що приймає так і утворення, яке покидають.

Крім того, автор подає характерні виміри міграції щодо її генези й актуальних причин. Перший вимір має суспільний (соціальний) характер та містить у собі класові, національні та релігійні детермінанти. Другий вимір, економічний, формується передусім показниками технологічного й економічного розвитку. Б. Шляхта підкреслює, що чим краще країна розвинена економічно, тим більш

правдоподібними є процеси міграції. Напрями міграції найчастіше скеровуються від менш розвиненої країни, яка часто переживає економічну кризу, передовсім до країн-сусідів. Третій вимір, політичний, визначає насамперед способи здійснення влади. Розрізняємо безліч таких способів, одним із яких є демократія. Демократичність характеризується різноманітністю політичних свобод та великим обсягом самоврядування, а також регіональною, етнічною, релігійною автономією більшості. Люди, що мігрують із політичних причин, втікають до країни, в якій можуть уникнути попередньої залежності. Четвертим виміром є культурний. Він визначає співвідношення між потужністю, розміром міграції та стилем життя, культурними прагненнями та потребами членів суспільної системи. Останній, п'ятий вимір – індивідуальний, визначений фізичними та психічними схильностями громадян та світоглядно-ідеологічними принципами й орієнтаціями, що сформовані суспільством [9, s. 660–662].

Існують також інші визначення. Наприклад “Енциклопедія соціології”, подає таке: “Міграція (або ж синонімічно: подорож, просторова рухливість) – це тривала зміна місця проживання одиниці чи групи в межах визначеного простору” [2, s. 243]. В означеній енциклопедії міграції поділені на два типи: добровільні та примусові. Добровільна міграція “завжди була пов’язана з надією певних груп та одиниць на покращення власного становища, як правило, економічного, однак часто і соціального чи релігійного”.

Натомість примусова міграція – втечі, виселення, депортації, переселення, були безпосереднім виявом сили, застосованої *hit et nunc* сильнішими щодо слабших. Однак в обох формах – добровільній, і примусовій – вона була потужним чинником, що мав частковий вплив на формування історії континентів, стародавніх імперій та сучасних держав, сімей, племен, сьогоднішніх національних спільнот. Сама ж міграція у ході історії змінювала свій характер. Автор словника подає типи міграції та класифікує їх: за свободою рішення про міграцію розрізняємо добровільну та примусову; терміном приготування (спонтанна та планова); причинами (заробітчанська і політична); правовим статусом мігранта (легальна та нелегальна); тривалістю (постійна і періодична); цільовою територією (внутрішня і зовнішня); типом місця проживання (із села до міста або ж навпаки, міграція між містами та між селами) [2, s. 244–247].

У німецькому словнику можна натрапити окреме, однак мериторично дуже подібне, визначення міграції. Воно звучить так: “*Auswanderung oder Emigration ist das Verlassen eines Heimatlandes auf Dauer. Emigranten oder Auswanderer verlassen ihre Heimat entweder freiwillig oder gezwungenermaßen aus wirtschaftlichen, religiösen, politischen oder persönlichen Gründen. Auf die Auswanderung aus einem Land folgt die Einwanderung in ein anderes. Der Wohnsitzwechsel innerhalb eines festgelegten Gebietes wird hingegen als Binnenmigration bezeichnet. Meist wandern Einzelpersonen oder einzelne Familien aus; in der Geschichte gab es aber auch Auswanderungen von großen Bevölkerungsgruppen*” [13, s. 1].

Німецьке визначення виявляє суттєву подібність до поняття міграції, подане польською енциклопедією та енциклопедією “*Britannica*”. Згідно із німецьким визначенням, еміграція – покинення теренів батьківщини на постійній основі. Імігранти та емігранти залишають свій дім, добровільно чи примусово, з економічних, релігійних, політичних чи соціальних причин. Еміграція відбувається у напрямі від однієї країни до іншої. Натомість зміну місця проживання у межах внутрішньої території окреслюємо як внутрішню міграцію. Зазвичай еміграція відбувається в індивідуальній чи сімейній формі, але з історії знаємо випадки також міграції великих популяцій.

Відмінності у словникових визначеннях є дуже невеликими. Всі вони стверджують, що міграція пов’язана зі зміною місця проживання людини з

різноманітних причин – від політичних до релігійних. Як влучно зауважують автори словникових визначень, міграції завжди можемо класифікувати як добровільні чи примусові. Кожне визначення подає різні типи міграцій, поділені на групи з огляду на їх причини та те, чи людина емігрує сама чи з сім'єю. Відмінністю між визначеннями польських та іноземних словників може бути таке, що у більш розвинених країнах частіше стикаємося з явищем імміграції, а у менш економічно розвиненій Польщі частіше говоримо про еміграцію.

З огляд на велику кількість визначень міграції варто сформулювати єдине, що охоплювало б це явище загалом. Однак географічно-демографічне визначення міграції не вичерпує і такої постановки питання: мігрант – це особа, що прибуває до певних місць чи покидає певні терени способом відмінним від народження чи смерті. Як бачимо визначення такого типу є занадто широким, а спроба сформулювати феномен міграції та її значення у сьогоднішньому світі точніше наштовхується на низку труднощів [4–5]. Тому теорію міграції необхідно класифікувати за певними критеріями, а саме – просторовим, місця проживання, часу і активності. Згідно з просторовим показником, цьому терміну нескладно дати визначення: міграція означає територіальну мобільність, тобто можливість пересування на певні відстані. Тут важливими є просторові показники, особливо економічне і соціальне середовище. Економічним середовищем виступає місця проживання у межах місто-село, високорозвинена країна – малорозвинена країна, периферія – центр. Міграція часто передбачає вихід з певного соціального оточення та вступ до якісно іншого. Особа, яка хоче емігрувати, змушена покинути попереднє місце проживання, а іноді сім'ю та друзів, що спричиняє зміну форми соціальних відносин для цієї людини. Критерієм, який трактує мігранта як особу, що змінює місце постійного перебування, є місце проживання.

На думку Еверетта Лі (Everett Lee, 1966) міграція – явище тривалої чи напівтривалої зміни місця проживання, при чому немає жодних обмежень щодо відстані переїзду, його примусового чи добровільного, внутрішнього чи зовнішнього характеру. А Donald Vague (1959) стверджував, що з теоретичної точки зору, термін мігрант зарезервований власне для таких форм мобільності.

Для явища міграції важливим є критерій часу. Щоб особу визнали мігрантом, вона повинна перебувати певний час в іншому місці, яке не є її звичним місцем проживання. Цей критерій уможливорює відрізнити, наприклад, мігрантів від туристів. А критерій активності пов'язаний з тим, що найчастіше особа-мігрант змінює не лише місце проживання, але й оточення та форму діяльності, передовсім професійної.

Письмові джерела подають класифікації різних типів міграції. Традиційний поділ розрізняє міграції за географічним критерієм, тривалістю та метою. Географічний критерій вирізняє передусім внутрішню і зовнішню міграцію. Перша з них стосується міграцій у межах однієї країни (наприклад, місто-село), а зовнішня означає виїзд за межі певної держави. Часовий критерій дає можливість виділити постійну та періодичну форми міграції [7; 9]. Постійна міграція передбачає виїзд з країни перебування на постійній основі. Перебування ж вважається постійним, якщо особа проживала за межами країни принаймні 12 місяців. Періодична міграція – це форма міграції, що передбачає обмеженість терміну перебування поза межами країни. Це, наприклад, виїзд на час, передбачений трудовим договором, контрактом, чи на період, необхідний для виконання певних завдань. Періодична міграція, зі свого боку, поділяється на сезонну та мятникову. Відповідно до визначення, сезонна міграція – це виїзд на відносно короткий період часу, з метою фінансового заробітку. Прикладом мятникової міграції є ситуація, в якій особи, що проживають у Швеції чи Польщі, регулярно їздять на роботу до Данії чи Німеччини [7; 10]. За причинами міграцій можемо їх поділити на заробітчанські та політичні. Заробітчани зазвичай

покидають свою країну добровільно, керуються при цьому економічними мотивами, тобто ризикують, щоб поліпшити своє економічне становище. Мігрантами-заробітчанами можемо назвати навіть працівників дипломатичних установ, працівників міжнародних організацій та місіонерів. Політичні ж мігранти змушені залишити свою рідну країну з огляду на політичну ситуацію в ній, з причин переслідування з боку влади чи “режиму”. Зазвичай політичних мігрантів називаємо біженцями. У Польщі закон передбачає надання таким особам (після виконання певних формальностей) статусу біженця та відповідно притулку. “Відколи Польща стала членом ЄС (2004), перед її громадянами відкрилися нові можливості, нові шляхи кар’єрного та професійного зростання. У ЄС, згідно з принципами трудової політики, передбачений вільний рух товарів, послуг, капіталу, трудових ресурсів. Таким чином, відкритими стали нові ринки праці для громадян новоприбулих країн-членів ЄС [1; 9]. Наслідком такої політики стало відкриття кордонів та підвищення рівня географічної мобільності в ЄС. В останні роки виокремилися три нові типи міграції: міграція “через кохання”, міграція осіб третього віку та екзистенціальна міграція [7; 11]. Міграцією “через знайомство” можемо назвати зміну постійного місця проживання з причини знайомств з мешканцем іншої країни. У такий спосіб збільшується кількість іноземців, що вступають у шлюбні відносини, отримуючи при цьому громадянство іншої держави. Причиною міграції осіб третього віку є те, що пенсіонери потребують змін чи спокою, вони виїжджають до країн з комфортнішим чи теплішим кліматом. Такий тип міграції особливо популярний серед мешканців Німеччини та країн Скандинавії. У 80-х роках минулого століття появився тип так званої екзистенціальної міграції. Її суть полягає у том, що особа оселяється в іншій країні, щоб отримати досвід проживання поза межами батьківщини. Причиною такої міграції є бажання пізнати нове життя, цікавість до незвіданого, намагання самоокреслити свою особистість (“пошук себе”).

Найпопулярнішою класифікацією типів міграції є її поділ на зовнішню та внутрішню. Схожої думки дотримується Зофія Кавчинська-Бутрим у книзі “Міграція. Вибрані питання”. На думку авторки: “Зміна географічного простору може включати в себе переміщення в межах країни чи виїзди поза її кордони” [6; 11]. Можемо стверджувати, що внутрішня міграція виникла першою. Як у вище було зазначено, найпопулярнішим напрямком є зміна місця проживання у межах – село-місто, а основна причина – зменшення робочих місць в сільськогосподарському секторі та розвиток промислового виробництва. Велика хвиля внутрішньої міграції наступила в часи після Другої світової війни. Цей час характеризувався високим рівнем просторової мобільності, викликаної, в основному, економічними причинами.

Міграційні хвилі у напрямі із села до міста можемо зауважити в періоди 1947–1957 рр. та після 1989 р. Люди мігрували в пошуках праці та соціального забезпечення. Місто давало їм можливість отримувати постійний заробіток та відкривало доступ до соціальних благ. Такий напрямок міграції переважає і надалі. Місто є економічним, освітнім та суспільним центром, а молоді люди прагнуть до розвитку та самовдосконалення, тому мають бажання поселитися у містах. Слід зауважити, що на сьогодні все частіше спостерігаємо протилежний напрям міграції. Заможні люди надають перевагу проживанню у передмісті чи просто подалі від його центральних районів. Змінилося вимоги людей та критерії, за якими вони оцінюють це явище. “Міграція пов’язана не лише зі зміною місця проживання та економічними чинниками (пошук роботи, вищого рівня оплати праці), але символізує зміну соціального становища осіб-мігрантів. Раніше переїзд з села до міста ототожнювався з підвищенням соціального статусу – кращим доступом до робочих місць, до соціальних благ, освіти, культури. На сьогодні

зауважуємо, що внутрішня міграція пов'язана з попередньою зміною соціального становища мігранта, а переїзд є її символічним наслідком" [6, s. 13].

Черговим критерієм поділу, запропонований багатьма авторами, є основна мета міграції. Дуже важливим у цій класифікації є питання мети: чого мігранти прагнуть досягти і яку користь принесе їм переїзд. Розрізняємо тут економічну мету (є основною причиною зміни місця проживання) та інші прагнення, для реалізації яких мігранти приймають рішення залишити свою батьківщину.

З огляду на економічні умови міграції були більш чи менш численними. Мова йтиме про певні хвилі міграції, особливо в останні десятиліття ХХ століття. Люди найчастіше зважуються на міграцію із суто економічних причин – розраховують на більш високооплачувану працю. Економічний тип міграції поділяє мігрантів на: позитивних, мобільних, заробітчан та торговельних. Позитивними можна назвати бідних мігрантів, тобто таких, чиєю метою було знайти які-небудь засоби кращого життя з метою задоволення основних потреб. Мобільними мігрантами будуть люди, які мають намір підвищити свій рівень життя, нагромадивши засоби для подальших інвестицій чи з іншою метою. Їх метою є підвищення життєвих стандартів. Заробітчани зважуються на міграцію, щоб заробити кошти в іншій державі, не маючи намірів залишатися там на постійно. У цій групі розрізняємо мігрантів-контрактників та маятникових. Мігранти-торговці натомість продають певні товари чи надають послуги поза межами рідної країни з метою заробітку чи задля зниження рівня витрат на ведення власного бізнесу. Окрім міграцій з економічних причин, слід виокремити позаекономічний тип міграцій. Для нього характерним є те, що мігрант не має на меті отримати прибуток чи інші матеріальні блага. Причиною такої міграції є прагнення змінити оточення, середовище, підвищити стандарти своєї екзистенції. До позаекономічних типів міграцій належать: освітній, релігійний, екологічний, політичний, патріотичний, аксіологічний [6, s. 19]. Освітній тип міграції здійснюють найчастіше молоді люди, хоча це зовсім не є закономірністю. Основним мотивом такого рішення є прагнення вивчити іноземну мову, підвищити свій професійний рівень. Релігійний тип міграції має різні виміри, може здійснюватися добровільно чи примусово. До добровільної групи включаємо екскурсії до місць релігійного культу або ж паломництво до святинь. Окремою групою релігійного типу міграції є місіонерські поїздки священнослужителів. Примусові релігійні міграції можуть бути пов'язані з переслідуваннями з огляду на віросповідання. Люди, що виїждять з релігійних причин прагнуть до безпеки проведення релігійних практик власної віри [8, s. 28–35]. Екологічний тип міграції є нерозривно пов'язаний зі стихійними лихами та екологічними катастрофами. Особи, чиє помешкання було зруйноване стихією, мігрують в пошуках його заміни. А політичний тип міграцій може бути наслідком війни чи переслідувань здійснюваних державним апаратом. Люди, яких переслідують через політичні переконання чи симпатії, шукають місце для притулку, де вони змогли б уникнути репресій, які чекали б на них у рідній країні. Метою політичних міграцій завжди було досягнення безпеки та прагнення гідної екзистенції для особи та її найближчого оточення. На сьогодні в Польщі можемо спостерігати також явище репатріації, тобто повернення на батьківщину осіб польського походження. На сьогодні це – одним зі способів отримання польського громадянства. Таке право діє винятково для осіб, що не мають польського паспорта, але бажають переселитися до РП на постійній основі. Таке визначення є традиційним для цього явища в Польщі. Натомість у загальному розумінні репатріація – це повернення до рідної країни чи батьківщини своїх предків колись виселених, або ж людей, що втекли від війни та переслідувань. Люди часто повертаються з іншої держави, щоб розпочати постійне проживання у країні, яку вони вважають своєю вітчизною. Аксіологічною міграцією можна

назвати виїзд з країни, викликаний спротивом проти неповаги чи загрози цінностям, які емігрант вважає важливими. Черговим видом обговорюваного явища є міграція добробуту, що становить метою підвищити стандарти життя мандрівника. Причини такого типу міграції дуже прості – люди хочуть спробувати кращого життя ніж те, яке вони ведуть на батьківщині.

Кожне визначення містить твердження, що міграція може мати тривалий або тимчасовий характер. Звідси – черговий критерій класифікації, яким є період тривання міграції. Тут передбачений поділ на постійну міграцію та періодичну. Останній тип, залежності від часу тривання, поділяється на довготривалу та циркулярну міграції [6, s. 21]. Постійна міграція пов'язана із бажанням оселитися за кордоном на постійній основі. Періодична міграція, враховуючи час її тривання поділяється на довготривалу (понад 12 місяців) та короткотривалу (до 12 місяців). Сезонна міграція пов'язана із певними періодами протягом року. Вона стосується, в основному, сільськогосподарських робіт. Циркулярна міграція має циклічний характер та базується на короткотривалих виїздах, її основна риса – повторюваність.

У темі міграції часто зустрічаємо поняття “хвиля міграції”. Цей термін досить складний для окреслення. При максимальному спрощенні можемо пояснити його як міграцію великої групи людей з однієї країни до іншої. Найбільші хвилі міграції часто відбуваються внаслідок збройних конфліктів, гуманітарних катастроф, необхідності пошуку кращих економічних умов. Статистика свідчить, що сучасною найбільшою хвилею міграції є наплив мешканців Іраку до Швеції. Як показують дослідження, найбільша кількість осіб, які прагнуть отримати статус біженця, походять з Палестини. У минулому столітті найбільшою хвилею міграції був переїзд біженців із Афганістану до Пакистану (майже 3 000 000 людей). Однак більшість з них згодом повернулись до Афганістану. У 2008 р., згідно зі статистичними даними УВКБ ООН, найбільша стосувалась народностей, що проживають в Чаді. Варто також зауважити, що певні історичні хвилі міграції започаткували існування деяких держав, зокрема США та Австралії.

Польща залишається країною, в якій еміграція переважає над імміграцією [3], тобто – це держава з від'ємним міграційним сальдо. У публіцистичних дебатах та дослідженнях часто порушується проблема заробітчанських міграцій поляків. Важко однозначно окреслити кількість осіб, які виїжджають в основному з огляду на факт, що багато виїздив не реєструються. Згідно зі статистичними даними протягом останніх 10 років на постійні основі ви емігрували понад 300 000 мешканців Польщі [10, s. 435, 479]. Найчастіше люди емігрують до Німеччини, Великобританії, США та країн Скандинавії.

Польща є однією із найважливіших країн на міграційній карті Європи. Поляки десятиліттями масово беруть участь у заробітчанських міграціях до більш економічно розвинених країн [5; 7]. Це проблема, з якою Польща бореться, тому що еміграція стосується насамперед молодого покоління, освічених людей. Держава у найближчому часі повинна вжити такі заходи, які змогли уповільнити дану хвилю міграції. Це, зокрема, такі: реформа системи професійної, середньої та вищої освіти з метою задоволення актуальних потреб ринку праці; вирівнювання інфраструктурних можливостей окремих регіонів країни; формування нової соціальної політики, що змогла б зацікавити молодь (податкові пільги для сімей з дітьми, державне фінансування дошкільних виховних закладів, розвиток комунального будівництва, полегшення умов винайму помешкання для підвищення рівня мобільності працівників в межах країни; розбудова інфраструктури доріг, що уможливило б притік нових інвестицій на раніше економічно непривабливих теренах з одного боку, а з іншого – допомогло б зробити зручний доїзд працівників на більші відстані (анг. “to commute”, нім. “pendeln”).

Отже, завдяки таким заходам громадянин усвідомлюватиме, що зможе самостійно вибрати свій життєвий шлях, відмінний від його попередніх умов

життя, а також за бажанням зможе скористатись правом вибрати місце проживання поза межами країни. Але останнє вже не буде такою вигідною справою у меркантильному чи сентиментальному сенсах.

Список використаних джерел

1. Bera R. Emigranci polscy w nowym środowisku pracy – Lublin: Wyd. M.C.Skłodowskiej, 2011. – 268 s. 2. *Encyklopedia socjologii*, T.2, K-N / [Boksański Z. (red)]. – Warszawa : Oficyna Naukowa, 1999. – 355 s. 3. Godlewska J. Migracje i imigranci w Polsce – skala, podstawy prawne, polityka, Ekspertyza przygotowana w ramach projektu “EAPN Polska – razem na rzecz Europy Socjalnej”. – 2010. – 17 s. (za stroną internetową <http://www.eapn.org.pl/expert/files/Migracje%20i%20imigranci%20w%20Polsce-skala,%20podstawy%20prawne,%20polityka.pdf>). 4. Górny A., Kaczmarczyk P. Uwarunkowania i mechanizmy migracji zarobkowych w świetle wybranych koncepcji teoretycznych. – Warszawa: Wyd. ISSUW. – 2003. – 91 s. 5. Kaczmarczyk P., Okólski M. [red.] Polityka migracyjna jako instrument promocji zatrudnienia i ograniczania bezrobocia-Warszawa: Ośrodek Badań nad Migracjami WNE UW. – 2008. – 141 s. 6. Kawczyńska-Butrym Z. Migracje. Wybrane zagadnienia – Lublin: Wyd. MC. Skłodowskiej, 2009. – 164 s. 7. Kubitsky J. Psychologia migracji- Warszawa: Wyd.DIFIN, 2012. – 142 s. 8. Sakson A. Problem masowej emigracji z Polski w latach osiemdziesiątych // *Życie i Myśl* . – 1989. – Nr. 10. – S. 28–35. 9. *Słownik społeczny* / [Szlachta B. (red)]. – Kraków: WAM, 2004. – 1714 s. 10. *Rocznik Demograficzny 2013* [Witkowski J.red.]. – Warszawa: Główny Urząd Statystyczny, 2013 (za stroną internetową http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/PUBL_rocznik_demograficzny_2013.pdf). 11. <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/275738/human-migration>. 12. <http://de.wikipedia.org/wiki/Auswanderung>. 13. <https://www.msw.gov.pl/pl/bezpieczenstwo/obywatelstwo-i-repatriacja>

Барбара Скочинская-Прокопович

МИГРАЦИЯ И ЕЕ ТИПЫ В КОНТЕКСТЕ ОПРЕДЕЛЕНИЙ – ПОСТУЛАТЫ ДЛЯ СОЦИАЛЬНОЙ ПОЛИТИКИ В ПОЛЬШЕ

Смена места жительства, которую называем миграцией, это общее явление в эпоху глобальных изменений и касается всех общественных групп в мире. Его причины, размер и последствия разные. Автор статьи дает определения польских и иностранных словарей, указывает на внутренние и внешние факторы, способствующие миграционным процессам, указывает измерения, в которых эти процессы происходят, их типологию. Польша является страной, в которой эмиграция преобладает над иммиграцией, не является положительно с точки зрения государственности – отсюда постулаты, которые следует принять во внимание при корректировке способов реализации социальной политики.

Ключевые слова: определение, миграция, критерии разделения, причины и последствия, социальная политика государства.

Barbara Skochynska-Prokopovich

MIGRATIONS AND IT'S TYPES IN THE CONTEXT OF DEFINITION – POSTULATES FOR SOCIAL POLITICS IN POLAND

Migration is change of the place of residency, it is common in the era of globalisation and it impacts all societies all over the world. The root cause for it and it's impact differs from one region to another. The Author of this article is quoting different dictionary definitions; polish as well as foreign ones. She further depicts various reasons for it, both internal and external, different levels and typology. Author also describes a common phenomenon of “migration wave”. Poland has a negative migration balance; meaning that there are more people going to live abroad than migrants coming, this is not beneficial from a state point of view hence stipulations are proposed that should be included in the social policy.

Key words: Definitions, migration, diversion criteria, causes and outcomes, social policy of the state.